

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 34. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: torsdag den 20. april 2017
Tidspunkt: kl. 11.00
Sted: vær. 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Jan E. Jørgensen (V), Peter Hummelgaard Thomsen (S), Søren Søndergaard (EL) og Rasmus Nordqvist (ALT).

Desuden deltog: udenrigsminister Anders Samuelsen.

1. Samråd med udenrigsministeren om perspektiverne for, at ansøgerlandene i Balkan kan blive optaget i EU

EUU alm. del (16) – samrådsspørgsmål H

Samrådsspørgsmål H

Stillet af Peter Hummelgaard Thomsen (S)

"Hvordan ser udenrigsministeren på perspektiverne for, at ansøgerlandene på Balkan kan blive optaget i EU, og hvordan stiller Danmark sig i forhold til denne proces?"

Peter Hummelgaard Thomsen sagde i sin begrundelse for samrådet, at det dels skyldtes, at Federica Mogherini på Balkan havde kundgjort, at man ville køre videre med processen om EU-optagelse af ansøgerlande, dels at der var uro i en række lande på Vestbalkan. Derudover var der en vis mæthed i unionen for yderligere optagelse af medlemslande, så det kunne være interessant at vide, hvad den danske regering og Folketingets andre partier mente om at udvide EU-medlemskredsen. Som EU fungerede, og som den frie bevægelighed var indrettet, var det ikke helt ligetil at optage nye medlemslande, ligesom der var lang vej for landene på Balkan. Til gengæld kunne man sige, at det, at der overhovedet var en proces, var med til at skubbe bag på de reformbestrebelse, der var i mange lande.

Udenrigsministeren: Jeg vil først takke Peter Hummelgaard Thomsen for at have stillet spørgsmålet. Jeg er enig i, at det er et vigtigt emne, og jeg havde fornøjelsen af at være rapporteur på området, da jeg var i Europa-Parlamentet. Jeg har dermed selv rejst en del i området, og det er vigtigt hele tiden at følge op på situationen dernede. Emnet tiltrækker sig i hverdagen måske ikke den helt store opmærksomhed, fordi vores fokus ofte er rettet på aktuelle kriser og problemstillinger. Det stillede spørgsmål drejer sig ikke om en aktuel krise eller en her og nu-problemstilling. Det drejer sig om en langstrakt proces, men det gør bestemt ikke emnet mindre vigtigt.

Ifølge EU-traktaten kan ethvert europæisk land søge om optagelse i EU, hvis det respekterer EU's demokratiske værdier og forpligter sig til at fremme dem. Hvis et land søger

optagelse, skal det igennem en længere proces og leve op til tiltrædelseskriterierne. Københavnskriterierne fra 1993 danner grundlaget for de forhandlingsrammer, EU opstiller for forhandlingerne med de enkelte kandidatlande.

Vestbalkans geografiske placering som en enklave af lande helt omsluttet af EU og den historiske tilknytning mellem regionen og Europa gør tætte relationer til EU uomgængelige. Det er vigtigt, at disse relationer er positive, og der er da også mange positive aspekter, f.eks. at dansk eksport til regionen går fremad.

Med Thessalonikierklæringen fra EU-Vestbalkan-topmødet i 2003 blev landene på det vestlige Balkan stillet i udsigt, at de kunne blive medlemmer af EU, når kriterierne var opfyldt. Dette europæiske perspektiv for Vestbalkan er siden blevet bekræftet løbende, senest i forbindelse med mødet i Det Europæiske Råd i marts måned.

Landene er ikke overraskende en ret broget skare. De har forskellige relationer til hinanden og står over for forskellige interne udfordringer og problemstillinger. De befinder sig på forskellige stadier i deres respektive reformprocesser. Og de befinder sig naturligt nok også på forskellige stadier af EU-udvidelsesprocessen.

Længst fremme er Montenegro og Serbien. Det er kandidatlande, som EU har åbnet tiltrædelsesforhandlinger med. For Montenegros vedkommende blev forhandlingerne åbnet i juni 2012. Ud af de i alt 35 forhandlingskapitler, der udgør EU's *acquis*, er der åbnet i alt 26 kapitler. To af dem er blevet provisorisk lukket. Tiltrædelsesforhandlingerne med Serbien blev indledt i januar 2014, og der er indtil nu åbnet i alt seks kapitler og provisorisk lukket to.

Makedonien og Albanien er også anerkendt af EU som kandidatlande, men der er endnu ikke indledt tiltrædelsesforhandlinger. Begge lande fik i november 2016 en såkaldt betinget anbefaling fra EU-Kommissionen for påbegyndelse af forhandlingerne. Det vil sige, at Kommissionen anbefalede Rådet, at der snart bliver indledt forhandlinger, når de to lande opfylder nogle forholdsvis snævert definerede betingelser.

For Makedoniens vedkommende er det en betingelse, at der sker fremskridt i implementeringen af den såkaldte Przinoaftale, der blev indgået blandt de fire største politiske partier efter pres fra EU og USA. Det betyder bl.a., at der skulle gennemføres et troværdigt parlamentsvalg, hvilket der ifølge OSCE/ODIHR skete i tilstrækkeligt omfang i december 2016. Men den politiske krise i landet er desværre langt fra løst; og her 4 måneder efter valget, er der fortsat ikke dannet en regering. Derudover er det en betingelse, at der sker betydelige fremskridt i implementeringen af EU's såkaldte hastende reformprioriteter. Kommissionen har siden 2009 hvert år anbefalet forhandlingsåbning med Makedonien, men særlig navnestriden med Grækenland har betydet, at det ikke er sket.

For Albanien vedkommende er betingelsen i Kommissionens anbefaling, at vi ser troværdige og synlige fremskridt i implementeringen af retsstatsreformer. Det er især den kritiske

gennemgang af hele dommer- og anklagerstanden, der er i fokus. Det er et vigtigt indsatsområde; men det er ikke tilstrækkeligt. Albanien skal fortsætte med at vise fremskridt inden for de fem centrale prioritetsområder, der blev stillet op, da landet fik kandidatstatus i 2014. Det omfatter – ud over retssektoren – en indsats for at bekæmpe korruption og organiseret kriminalitet samt reformer af den offentlige administration og menneskerettigheder.

Endelig er der Bosnien-Hercegovina og Kosovo, som er såkaldt potentielle kandidatlande. Det vil sige, at de hører til gruppen af lande på Vestbalkan, som har et europæisk perspektiv, men som endnu ikke er klar til at være kandidatlande. Relationerne til EU fastlægges i høj grad ud fra de indgåede stabiliserings- og associeringsaftaler, der ud over at etablere et frihandelsområde og indføre elementer af det indre marked også definerer de fælles politiske og økonomiske målsætninger mellem landene og EU.

Udvidelsesprocessen er et vigtigt EU-instrument, fordi den gennem EU's tiltrækningskraft har skabt betydelige politiske, sociale og økonomiske reformer i de lande, som processen retter sig mod. Det er det billede, vi har set tydeligt i Central- og Østeuropa, og det er også det billede, vi ser på Balkan, selv om processen her selvfølgelig er noget mindre fremskreden. Udvidelsesprocessen bidrager til de berørte landes politiske og økonomiske udvikling og derigennem til sikkerheden og stabiliteten i regionen. Den sikkerhed og stabilitet er også vigtig for EU's egen sikkerhed og stabilitet. Vestbalkan er bogstavelig talt EU's baghave. Derfor støtter vi fra dansk side denne politik, og regeringen bakker op om landene på Vestbalkans europæiske perspektiv.

EU må vedholdende vise et politisk engagement i Vestbalkan, sådan som vi så det for nylig, hvor Vestbalkan blev drøftet både på udenrigsrådsmødet og i Det Europæiske Råd i marts. Kort inden rådsmøderne havde Mogherini besøgt alle landene i regionen. Det er en central indsats, der også sender vigtige signaler om EU's interesse i og prioritering af regionen. Det må fortsætte.

I selve tiltrædelsesforhandlingerne lægger den danske regering vægt på en stram, forsvarlig og meritbaseret forhandlingsproces. Der er ingen smutveje til optagelse, og alle aktuelle kandidater har meget langt igen. Det er helt afgørende, at landene selv påtager sig ansvaret og tager ejerskab til processen. De har en tendens til at give EU og den langsomme optagelsesproces ansvaret for negative udviklinger i deres lande. Det skal vi ikke acceptere. I den forbindelse er reformernes implementering essentiel. Det er ikke nok at vedtage gode reformer på papiret; vi vil se dem ført ud i livet.

Endelig må og skal forhandlingerne baseres på princippet om ligebehandling, så alle kandidatlande bliver behandlet ens. Det skal være de samme grundlæggende krav og kriterier, vi i alle tilfælde lægger til grund for fremdriften i udvidelsesprocessen. Det gælder også for det sidste kandidatland, Tyrkiet.

Regeringen støtter, at EU står ved allerede indgåede forpligtelser over for alle kandidatlande og lande med europæisk perspektiv. Det er vigtigt for EU's troværdighed. Samtidig holder vi fast i, at forhandlingernes udfald på ingen måde er givet på forhånd. Det afhænger

helt af landenes reelle evne og vilje til at påtage sig medlemskabets forpligtelser og de hertil knyttede europæiske værdier. Og der må også i sidste ende tages hensyn til EU's egen evne til at optage nye medlemmer.

Vi må erkende, at EU-samarbejdets interne sammenhængskraft har været under udfordring i de senere år. Storbritanniens beslutning om at forlade EU og dét pres, vi har oplevet fra finans- og migrationskrisen, har gjort, at mange mennesker i Europa er begyndt at tvivle på EU's styrke og kapacitet. Det kan vi ikke bare ignorere – heller ikke, når vi skal overveje et udvidet EU's sammenhængskraft.

Og en ting står helt klart: EU-medlemskab står ikke lige for døren for nogen af kandidatlandene. Tiltrædelsesforhandlingerne er en langstrakt proces, pga. det omfattende reformarbejde, som landene skal gennemføre. Det er en proces, som først og fremmest skal drives frem af landene selv! Medlemskab af EU er ikke noget, som noget land har krav på. Det er noget, som man kan arbejde på at gøre sig fortjent til.

Peter Hummelgaard Thomsen henviste til ministerens udtalelse om, at "det til syvende og sidst måtte afhænge af EU's egne evner til at optage nye medlemmer." Hvad skulle man navnlig have til at fungere for at vurdere egne evner? Handlede det om en mere afbalanceret fri bevægelighed af arbejdskraften, interne beslutningsprocesser eller lignende? Udenrigsministeren havde gennemgået kriterierne for optagelse, men hvad med ansøgerlandet Serbien, der var en decideret russisk allieret? Burde man også gøre sig sikkerhedspolitiske overvejelser?

Kenneth Kristensen Berth sagde, at det historisk og kulturelt set kun var Serbien, der kunne gøre sig kvalificeret til at blive medlem. Han syntes, at ministerens besvarelse var kønsløs og uklar. Regeringens ambitioner for Vestbalkan var baseret på, at en udvidelsesproces skaber reformer. Betød det, at man skulle tilbyde en stribe lande en medlemskabsproces, som så ville generere reformer? I ræsonnementet tog man ikke stilling til, hvad der skete på den anden side. Man havde været i optagelsesforhandlinger med Tyrkiet igennem lang tid, men man kom ingen vegne. Landet var under islamisering, der var også opblomstring af ekstremisme i lande som Makedonien og Bosnien, og Kosovo havde leveret mere end 300 jihadkrigere til Syrien. Så ministeren ikke et problem i at stille nogen noget i udsigt, som man godt vidste ikke kunne gennemføres? Som han opfattede det, var der tale om forhandlinger med lange perspektiver, der føres på skrømt. Var det så ikke bedre at arbejde på gode naboskabssamarbejder med de pågældende lande, ligesom man har det med lande uden for Europa? Ved at trække landene rundt i manegen risikerede man måske at få det modsatte resultat, når det gik op for dem, at et EU-medlemskab ikke kunne lade sig gøre.

Udenrigsministeren svarede, at EU selv var presset efter Brexit, finans- og gældskrise og migrationspresset. Derfor skulle man også tage hensyn til, hvad EU kan holde til. Hans fremstilling var muligvis kønsløs, men til gengæld gav udtalelsen fra Kenneth Kristensen Berth udtryk for et meget deprimerende livssyn, nemlig at ingenting kan lade sig gøre, og alt går i den forkerte retning. Man måtte ikke glemme, at der var lang vej til målet, men at

visse ting dog gik i den rigtige retning. Radikaliseringstendenser på Vestbalkan havde EU's fulde bevågenhed, for det var dybt bekymrende. Man forsøgte bl.a. at modarbejde situationen via initiativer til bekæmpelse af terrorisme på det vestlige Balkan (Western Balkan counter-terrorism initiative), og den indsats bakkede den danske regering også op om. Generelt kunne man spore en vilje i det politiske lederskab på Vestbalkan til at tage sig af problemet, og myndighederne i Albanien og Kosovo gennemførte en vellykket indsats i kampen mod militante, islamistiske grupperinger. Ifølge ministerens tal havde ingen af Kosovos statsborgere siden september 2015 tilsluttet sig IS. Det var noget, man skulle være glad for, for noget tydede på, at udviklingen gik i den rigtige retning. Ministeren mente, at EU-strategien var rigtig: at lade lande blive EU-medlem, hvis de kan leve op til kriterierne, men også understrege, at det ikke kommer af sig selv. Man skal også være opmærksom på, at den dag, der blev lukket ned for medlemsperspektivet, vil spørgsmålet være, hvor landene så vender sig hen.

Søren Søndergaard syntes ikke, at ministeren havde givet et decideret svar på samrådspørgsmålet. Er det realistisk, at et land som Albanien bliver medlem, selv hvis der sker mirakler, og man begynder at implementere en fantastisk lovgivning i landet? Ville ministeren selv gå ind for det? Problemet var, at uanset hvad lande gør eller ikke gør, vil det i sidste ende være helt op til at EU at afgøre, hvad der skal ske – og EU's ønske er ikke at optage nogen af de lande – ikke Albanien, slet ikke Serbien og under ingen omstændigheder Tyrkiet. Det var en relevant diskussion, for fastholdt man bare perspektivet om optagelse, fastholdt man også det perspektiv, der i bedste fald var forberedelse til optagelse – i stedet for et samarbejde mellem ligeværdige lande. Man var nødt til at have en diskussion om, hvordan man skaber et europæisk samarbejde med plads til alle – også dem, der ikke er med i EU. Skal det hele defineres med EU som solen og med de andre lande som satellitter omkring? Skal det være et samarbejde inden for Europarådet, OECD eller nogle helt nye rammer?

Rasmus Nordqvist var enig i, at det havde lange udsigter for mange lande at blive EU-medlem – specielt for et land som Kosovo var der lang vej til overhovedet at blive kandidatland. Det kunne derfor være interessant at se på, hvordan man kan sikre en udvikling i samarbejdet med lande, der end ikke er på vej til at blive kandidatlande. At blive stillet noget i udsigt har en betydning for reformprocesserne i landene. Som situationen var i EU, troede han ikke på en stor EU-udvidelse med landene fra Vestbalkan i en overskuelig fremtid, så hvordan forestillede ministeren sig, at man kunne få en dynamisk dialog med landene og et udviklende samarbejde?

Udenrigsministeren syntes, at det var vanskeligt at diskutere, hvad der eventuelt kunne lykkes om 10-20 år. Gik man 10-20 år tilbage og prøvede at forudsige den aktuelle situation, kom man nok til kort. Han mente, at det var realistisk at forestille sig Albanien i EU, men at det havde rigtig lange udsigter, for alene det at åbne forhandlinger stod ikke lige for døren. Grækenland støttede også perspektivet og processen. Kroatien var blevet medlem, hvilket der sikkert var flere, der engang syntes var urealistisk, og man kunne sikkert også have sagt det samme om Bulgarien og Rumænien. Montenegro var i øvrigt på vej til at blive medlem af NATO, for der var ikke kun EU-perspektivet, men forskellige fora, som

landene søgte at blive en del af. Så sent som dagen før havde ministeren haft en længere samtale med Kosovos udenrigsminister, Enver Hoxhaj, og det var ikke hans indtryk, at Hoxhaj efterspurgte, at EU lukker alle døre, og at man prøver at finde et andet perspektiv. Han var realistisk i sin tilgang til, hvor langt et EU-medlemskab lå fremme i tiden, og var glad for, at også Danmark bakkede op om muligheden for, at landene kan komme til at deltage i forskellige internationale fora. Det var med til at hjælpe en reformproces i gang. Ministeren forstod ikke helt, hvad Enhedslisten og Dansk Folkeparti gerne så – at man skulle lukke ned for perspektivet om EU-medlemskab? Det ville næppe fremme sikkerheden, hvis landene begyndte at se i retning af f.eks. Rusland eller Tyrkiet.

Kenneth Kristensen Berth var ikke tvivl om, at det bedste var at indføre en god nabo-skabspolitik: at give landene nogle fordele, der gør det muligt for dem at vende ryggen til islamismen. At føre optagelsesforhandlinger, som der ikke er noget perspektiv i, skaber bare utilfredshed og kan medvirke til, at landene vender Europa ryggen helt. Han henviste til en artikel i New York Times fra maj 2016 med titlen "How Kosovo was turned into fertile ground for ISIS", som beskriver, hvordan en række arabiske lande ved at bygge moskeer og med religiøs påvirkning har medvirket til, at flere kosovarere er blevet radikaliseret. Hvis forhandlingerne ikke var på skrømt, måtte det indebære, at udenrigsministeren f.eks. på Liberal Alliances kommende landsmøde passioneret ville forsvare, at Kosovo en dag skal være medlem af EU. Ville han det? Det var forudsætningen for at aflyse al debatten om forhandlinger på skrømt. Som han forstod det på Peter Hummelgaard Thomsen, var det på skrømt fra Socialdemokratiets side, idet man fremlagde et hav af forudsætninger for, at det kunne lade sig gøre for landene at blive EU-medlemmer – så mange, at der reelt ikke var nogen chance for, at det ville ske.

Rasmus Nordqvist sagde, at udvalget også havde mødt Kosovos udenrigsminister, og at han havde givet et klart indtryk af, at EU-perspektivet også var vigtigt for at holde fast i den kadence, som landet havde i sit reformarbejde. Talte man i Rådet om, hvad man kan gøre for at holde fast i det positive for landene i udsigten til at få en ordentlig plads i det internationale samfund?

Udenrigsministeren påpegede, at – som også udenrigsminister Hoxhaj havde ladet Folketinget vide – at Kosovo selv skal tage ejerskab, men selvfølgelig også ud fra en realisme for, hvor hurtigt det kan gå. Landene skulle leve op til nogle skrappe krav, men ministeren stod klart på mål for, at der skulle forblive et perspektiv. Regeringens politik var, at EU i sin kerne bl.a. er en mulighed for at fremme de tre kerneelementer fred, frihed og frihandel. Det var der grund til at have fokus på. Ministeren kunne huske, hvordan man efter den orange revolution muligvis havde misset en historisk chance for at knytte Ukraine tættere til det europæiske perspektiv på et tidspunkt, hvor Rusland stod i en anden situation, som gjorde, at man kunne have gjort det. Nu var der store konflikter med russerne, russerne havde taget Krim, og man opererede med en kombination af sanktioner og forsøg på dialog. Ministeren var ikke den varmeste fortalere for alt inden for EU's rammer, men EU kunne noget som drivkraft for, at der bliver gennemført nogle reformer i retning af europæiske værdier. Alternativet var, at landene vendte EU ryggen, og man måtte erkende, at Rusland

spillede ind i forhold til Vestbalkan på en måde, som ingen mente, der var ret meget perspektiv i.

Peter Hummelgaard Thomsen ville ikke gå så langt som at sige, at forhandlingerne var på skrømt, som Kenneth Kristensen Berth havde konkluderet på hans vegne, men det var rigtigt, at der er mange indbyggede dilemmaer. Det var godt at diskutere dem i udvalget og i Folketinget generelt. På udvalgets besøg i Kosovo i 2016 havde han stillet følgende spørgsmål til udenrigsminister Hoxhaj: "Hvis Kosovo kommer til den erkendelse, at der reelt set ikke er en vilje i EU til at absorbere jer, hvordan stiller det Kosovo?" Hans svar var, at det kunne han slet ikke forestille sig kunne ske, for der måtte jo ske en udvikling på et tidspunkt. Da det samme spørgsmål blev stillet igen, endte han med at svare, at hvis det skulle ske, ville reformbestræbelserne falde på jorden, og man ville igen gå tilbage til at være i konflikt med hinanden. Det var det store dilemma, så hvad skulle man gøre, når udenrigsministeren sagde, at der var grænser for, hvor mange og på hvilket grundlag, man kan absorbere nye lande? Skulle man lave en ny form for medlemskabsmodel, hvor der er en række lande, der godt kan blive optaget, og som får mulighed for at sælge deres varer etc.? Den store udfordring var så princippet om arbejdskraftens frie bevægelighed og tjenesteydelserne frie bevægelighed, der ikke blev tænkt med ind.

Søren Søndergaard var enig i Peter Hummelgaard Thomsens gengivelse af mødet med Kosovos udenrigsminister. Hvis man var gået ud på gaden i Pristina, havde det lydt endnu stærkere. Man kunne se, hvordan Erdogan brugte det faktum, at forhandlingerne med Tyrkiet havde taget så lang tid til at skabe en bestemt stemning. Det var selvfølgelig ikke et argument for bare at sige ja til Tyrkiet, men udgangspunktet var, at alle vidste, at det kom til at tage meget lang tid. Problemet med tidsrammer som 20, 30 år eller ikke i min levetid er, at EU mister mening for befolkningerne. Derfor var det nødvendigt at finde nogle samarbejdsformer i Europa, der giver de lande, der ikke ønsker at være en del af EU, og de lande, som EU ikke vil acceptere, et ligeberettiget samarbejde. EU er i virkeligheden et udtryk for storhedsvanvid: Seks lande kalder sig Den Europæiske Union. Den union havde fået flere og flere lande med sig, dvs. ideen var, at EU kunne udvikle sig til at omfatte alle lande i Europa. Den idé var dog ikke realistisk længere – ikke i vores levetid. Pendanten til det var ikke NATO. Svaret var at finde en anden måde at have et ligeværdigt samarbejde på. Lande som Kosovo, Makedonien, Serbien, Ukraine osv. havde måske en interesse i at indgå i det mere lige samarbejde end bare at blive kaldt til Bruxelles for at forhandle aftaler med EU.

Udenrigsministeren sagde, at det åbnede op for en større diskussion i tråd med hvidbogen og de fem forslag til EU's fremtid – især hvis man talte 10-20 år frem. Var det et EU i flere hastigheder, kunne man diskutere, om der var forskellige måder at være tilknyttet EU på. Det var ikke enten-eller allerede i dag, for man diskuterede ting løbende undervejs og åbnede op for ting, f.eks. visumfrihed, som også blev efterspurgt. Så lykkedes det for nogle at komme dertil, men ikke at man dermed var medlem af EU. Det indtryk, som Hoxhaj havde givet ministeren, var, at der nærmest var total opbakning i befolkningen til et EU-medlemskab – også selv om det tager lang tid. Sådan var det ikke i alle lande på Vestbal-

kan. Reformen skal gennemføres uanset hvad i de lande, men kan EU være med ved perspektivet som motor til højere tempo, er det noget, som vi skal være glade for. Om man kunne absorbere eller ej, handlede også om det med arbejdskraftens frie bevægelighed. Der var det helt forskelligt at tale Tyrkiet eller Kosovo – alene størrelsesforholdene, og derfor måtte man tage det fra land til land. Han holdt fast i, at en af succeserne ved det europæiske samarbejde var, at medlemmerne af Unionen ikke slås med hinanden på tværs af grænser. Det inkluderer også nogle af de lande, som man havde været i konflikt med – om ikke andet i en kold krig – indtil for nylig. Man skulle ikke glemme de positive elementer.

Kenneth Kristensen Berth spurgte, om udenrigsministeren virkelig mente, at der i Polen og Tjekkioslovakiet osv., da de befandt sig bag jerntæppet, var et folkeligt ønske om at bekriige Vesteuropa. Var man ikke enige om, at årsagen til konflikten mellem Warszawa-pagten og NATO var den ondsindede ideologi, der herskede bag jerntæppet, og var man så ikke enig om, at den ideologiske fald var ikke uvæsentlig i forhold til trusselsbilledet i Europa. Sandsynligheden for, at Polen og Danmark går i krig, var vel ikke tilstedeværende, men ministerens anskuelse var meget forenklet at sige, at hvis man ikke havde EU, var der krig. Han kunne ikke få øje på et historisk belæg for det.

Udenrigsministeren sagde, at han som søn af en historiker ikke kunne drømme om at forenkle historien, men at man heller ikke skulle underkende, at det har en betydning, at landene er bundet sammen i et samarbejde. Det blev vist formuleret således af en af fæderne: Om ikke andet kan man bygge noget bureaukrati op, som folk skal igennem, inden de begynder at skyde på hinanden. Det gør at der er forsinkelseeffekt, før man skyder på hinanden. Man skulle passe på ikke at gentage historien, for der var også mange der var bekymrede, da Polen skulle optages som medlem, idet man var bange for, at polakkerne ville komme og tage alt arbejdet. Nylige opgørelser viste, at folk, der kommer til Danmark for at arbejde, er en økonomisk berigelse. Ministeren var dog ikke blind for, at der var en anden side af indvandringen, som man kunne diskutere, hvorvidt den var en berigelse. Hans konklusion var, at medlemsperspektivet var vigtigt at bevare – også selv om det har lange udsigter. Til Søren Søndergaard sagde han, at man kunne forestille sig, at det også ville have været brugt af Erdogan, hvis EU havde meldt ud, at der ikke længere var et perspektiv om EU-optagelse.

Peter Hummelgaard Thomsen sluttede af med at sige, at intentionen bag samrådet var et debattere perspektiverne for Balkanlandene, men også, hvordan man på den lange bane kunne indrette sig på en måde, så man har alle dimensionerne i et europæisk samarbejde med. Udenrigsministeren havde bragt noget centralt op i den sidste del af sin besvarelse af samrådsspørgsmålet, nemlig den tidligere østudvidelse. Ministeren havde ret i, at det for de enkelte lande og for fællesskabet var gevinst, men glemte at tage i betragtning, at princippet om arbejdskraftens frie bevægelighed havde vist sig ikke at være fair bevægelighed. Det var blevet et centralt emne i brexit-afstemningen og for en række vesteuropæiske lande, hvor mange lønmodtagere oplever et pres mod bunden på deres lønninger og arbejdsvilkår. Det skyldes, at man ikke har reguleret arbejdskraftens frie bevægelighed efter udvidelserne på en ordentlig måde.

34. Europaudvalgsmøde 20/4 2017

Mødet sluttede kl. 11.58